

Povelja industriAll Evrope za bezbednost i zdravlje na radu u industriji proizvodnje baterija

Brisel, 12.04.2024.

Svaki čovek ima pravo da radi u zdravom i bezbednom radnom okruženju. Za sindikate dobrobit radnika uvek je bio jedan od glavnih prioriteta. Sindikati se zalažu za ambiciozno zakonodavstvo u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i njegovu primenu, osnažuju svoje članove da preduzimaju akcije na radnom mestu i podržavaju ih u komunikaciji sa poslodavcima. Odgovornost za bezbednost i zdravlje na radu snosi poslodavac.

Aktivno učešće radnika i njihovih predstavnika u proceni, prevenciji i ublažavanju opasnosti i rizika apsolutno je neophodno. Njihovo lično iskustvo i stručnost u proizvodnji – u rukovanju mašinama, materijalima i supstancama, itd. – nezamenjivi su u kreiranju organizacije rada i procedura za zdravlje i bezbednost u preduzeću. Radna mesta moraju da budu prilagođena radnicima. Predstavnici sindikata i sindikalne organizacije moraju da imaju pravo da obavljaju posete i provere na radnim mestima kako bi se identifikovale opasnosti i obezbedila usklađenost sa standardima bezbednosti. Oni moraju da imaju ovlašćenje i alate da zaustave svoj rad u slučaju ozbiljnog ili neposrednog rizika i da se pomere iz opasne zone.

Uslovi rada u fabrikama za proizvodnju baterija, rizici po zdravlje i bezbednost na radu i mere ublažavanja

Proizvodnja baterija u giga-fabrikama uključuje više rizika po zdravlje i bezbednost radnika. Jedna od značajnih opasnosti je izloženost opasnim hemikalijama ili kancerogenim supstancama, kao što su litijum, kobalt, nikel i njihova hemijska jedinjenja¹. Intenzivna ili dugoročna izloženost ovim supstancama može dovesti do respiratornih problema, iritacije kože i dugoročnih zdravstvenih problema poput raka.

Na primer, izloženost niklu povezuje se sa plućnom fibrozom, bolestima bubrega i kardiovaskularnim bolestima, kao i rakom respiratornog trakta. Sumnja se da su nikel i kobalt reprotoksični, odnosno da negativno utiču na plodnost muškaraca i žena, kao i na razvoj fetusa. Litijum-jonske baterije, koje se koriste u raznim elektronskim uređajima i električnim vozilima, sadrže jedinjenja litijuma koja mogu da budu

¹ Takođe je važno uzeti u obzir oblik u kojima se pojavljuju ove supstance, posebno kad su prisutne na radnom mestu u obliku praha. Neke su, poput bakra, bezopasne u svom uobičajenom obliku, ali toksične kada su u obliku praha ili prašine.

opasna ako se njima pogrešno rukuje. Radnici koji rukuju litijumskim komponentama ili elektrolitima mogu da budu izloženi rizicima od požara, eksplozije ili hemijskih opekotina.

Mnogi procesi proizvodnje baterija uključuju upotrebu razređivača za čišćenje, odmašćivanje ili za druge potrebe. Radnici izloženi razređivačima kao što su benzen, toluen ili ksilen mogu doživeti negativne posledice po svoje zdravlje poput glavobolja, vrtoglavica, dugotrajnih neuroloških oštećenja ili raka – što se ponekad otkrije mnogo godina ili decenija kasnije.

Pored toga, mašine velike brzine i automatizacija procesa predstavljaju rizik od nesreća i povreda za radnike. Kvarovi mašina, nedovoljna obuka i umor mogu doprineti nesrećama na radnom mestu, od manjih incidenata do teških povreda ili smrtnih slučajeva. Kako industrija raste, mnoge fabrike su počele da proizvode baterije dok se još uvek šire, tj. uporedo se odvija i dogradnja fabrike. To je dovelo do nekih ozbiljnih nesreća. Zbog toga se pri osmišljavanju zaštitnih mera moraju uzeti u obzir povezani rizici i opasnosti.

U pojedinim fabrikama za proizvodnju baterija postoje izuzetno visoki zahtevi u pogledu higijene. To znači da će radnici u proizvodnji baterija moraju dosta svog radnog vremena da provode u prostorijama sa nultim nivoom vlažnosti i prašine. Bez odgovarajuće lične zaštitne opreme i dodatnih, dovoljno čistih pauza, ova situacija može da ima ozbiljne posledice po zdravlje i da izazove oštećenja sluzokože, krvarenje iz nosa, oboljenja disajnih puteva, kao i probleme sa kožom i kosom.

Da bi se ovi rizici ublažili, može da se primeni nekoliko mera.

Pre svega, radnici moraju da dobiju sveobuhvatne informacije o svim opasnostima i rizicima povezanim sa njihovim radnim mestom, dopunjene detaljnom obukom o bezbednom rukovanju opasnim materijama, upravljanju mašinama i poštovanju odgovarajućih bezbednosnih protokola. Treba da se sprovedu redovni kursevi za osvežavanje znanja, prilagođeni različitim ciljnim grupama, kako bi se ojačale bezbednosne procedure.

Od suštinskog je značaja redovno praćenje kvaliteta vazduha na radnom mestu, ugradnja odgovarajućih sistema za ventilaciju i filtraciju, kao i smanjenje izloženosti, u trajanju i intenzitetu, opasnim supstancama. Zatvorene radne stanice ili automatizovani procesi smanjuju direktan kontakt sa hemikalijama. Kod odabira zaštitnih mera mora da se poštuje sledeći redosled: zamena ima prioritet nad tehničkim zaštitnim merama, ove opet nad organizacionim zaštitnim merama, a te imaju prioritet nad ličnim zaštitnim merama.

Lična zaštitna oprema, kao što su respiratori, rukavice i zaštitna odeća, mogu pomoći u zaštiti radnika tamo gde se izlaganje sirovinama i štetnim hemikalijama ne može sprečiti. Moraju se uspostaviti jasni protokoli za rukovanje u vanrednim situacijama i u slučaju izlivanja štetnih materija.

Dovoljan broj odmora i pauza sprečava umor radnika, jer on može doprineti nesrećama. Redovne pauze i prostor za odmor i opuštanje doprinose bezbednom radnom mestu. Vreme provedeno u okruženju sa nultim nivoom vlage mora biti ograničeno.

Otvorena komunikacija i povratne informacije između menadžmenta i radnika u vezi sa bezbednosnim pitanjima pomažu da se rizici minimiziraju i da se maksimizuju poverenje i osećaj odgovornosti. Svaka kompanija treba da ima sistem za prijavljivanje potencijalnih opasnosti ili incidenata i da obezbedi da svi izveštaji budu ozbiljno shvaćeni i brzo rešeni. Radnici koji paze na bezbednost na svom radnom mestu zaslužuju priznanje i nagrade.

Sveobuhvatna zdravstvena nega uključujući pristup redovnim zdravstvenim pregledima radi praćenja bilo kakvih znakova bolesti povezanih sa izloženošću hemijskim i kancerogenim supstancama i njihovim nakupljanjem, osiguravaju dugoročno zdravlje radnika. Pristup uslugama savetovanja i podrške za radnike koji mogu da dožive stres ili traumu povezanu sa njihovim radnim okruženjem, bavi se psihosocijalnom dimenzijom. Procena rizika mora da se sprovede pre početka bilo kakve aktivnosti.

IndustriAll Evrope zahteva od kompanija:

1. Strogo pridržavanje zakona, pravila i standarda o zdravlju i bezbednosti na radu.
2. Da radnicima obezbede sveobuhvatne informacije i ciljanu obuku.
3. Sprovođenje svih mogućih tehničkih ili organizacionih mera za uklanjanje ili minimiziranje opasnosti i rizika.
4. Obavezno obezbeđivanje lične zaštitne opreme za sve: respiratore, rukavice i zaštitnu odeću. Međutim, lična zaštitna oprema ne bi trebalo da bude "konačno rešenje". Tehničke i organizacione zaštitne mere imaju prioritet u odnosu na ličnu zaštitnu opremu.
5. Uključivanje sindikata u proces donošenja odluka u vezi sa identifikacijom opasnosti i rizika, kao i u razradu bezbednosnih mera, i obezbeđivanje mogućnosti za radnike da izraze svoja mišljenja bez straha od odmazde ili negativnih posledica. Neophodno je da se radnicima omogući učešće u istraživanju nesreća.
6. Praćenje kvaliteta vazduha, uspostavljanje ventilacije, sprovođenje rasporeda pauza, stvaranje infrastrukture za odgovarajući odmor (prostorije za pauze, zajednički prostori) i uvođenje higijenskih standarda (na primer, čiste svlačionice).
7. Stalno unapređivanje bezbednosnih praksi: redovna evaluacija i ažuriranje bezbednosnih protokola, nove tehnologije za smanjenje izloženosti radnika opasnostima, deljenje najboljih praksi unutar industrije radi podsticanja kolektivnog poboljšanja.
8. Preuzimanje odgovornosti za ceo lanac snabdevanja, od vađenja sirovina, preko transporta, do reciklaže i/ili odlaganja. Saradnja sa dobavljačima da se osiguraju etičke i održive prakse u celokupnom lancu snabdevanja, uključujući i dobru radnu praksu i zaštitu životne sredine.

Kompanije treba da uključe zdravlje i bezbednost radnika u svoje šire inicijative korporativne društvene odgovornosti (CSR) i da se sa sindikatima uključe u kolektivne pregovore za potpisivanje sporazuma o zdravlju i bezbednosti na radu. To uključuje postavljanje ambicioznih ciljeva za smanjenje nesreća i povreda na radnom mestu, podršku pristupu radnika zdravstvenoj zaštiti i obuci, kao i doprinos razvoju održivih i inkluzivnih zajednica.

Ništa o nama bez nas

Svi radnici moraju da dobiju sveobuhvatne informacije o opasnostima i rizicima na svom radnom mestu. Moraju da budu obučeni kako da bezbedno koriste opremu i koja lična zaštitna oprema je potrebna. Radnici moraju da budu informisani o svojim pravima i odgovornostima u vezi sa zdravljem i bezbednošću. Obuka i informacije moraju da budu na raspolaganju na lako dostupnom jeziku – kako bi ih razumeli i radnici kojima to nije materinji jezik, kao i radnici sa disleksijom ili različitim sposobnostima učenja. Radnicima mora biti jasno kome da se obrate ako primete kršenje propisa ili nove rizike.

Predstavnici menadžmenta i sindikalno organizovani radnici moraju redovno da zajedno pregledaju radno mesto, kako bi se osiguralo da su na snazi sve mere za ublažavanje rizika i da ih ažuriraju ako je potrebno. Nesreće i jedva izbegnute nesreće treba istraživati uz učešće radnika (predstavnik radnika). Sindikati takođe zahtevaju redovne eksterne inspekcije koje sprovodi državni inspektor za rad. Moraju da postoje instrumenti i procedure preko kojih radnici mogu da prijave incidente i svoju zabrinutost za bezbednost na radu. Te procedure treba da budu jasne, jednostavne i lake za praćenje, bez obzira na nivo obrazovanja radnika i na njihovu sposobnost čitanja ili pisanja.